

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών»

COM(2011) 684 final — 2011/0308 (COD)

(2012/C 181/15)

Εισηγητής: ο κ. BARROS VALE

Στις 15 και στις 29 Νοεμβρίου 2011 αντιστοίχως, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποφάσισαν, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να ζητήσουν γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών

COM(2011) 684 τελικό — 2011/0308 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Μαρτίου 2012.

Κατά την 479η σύνοδο ολομέλειας, της 28ης και 29ης Μαρτίου 2012 (συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 125 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 8 αποχές.

1. Σύνοψη και συμπεράσματα

1.1 Οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν συντριπτικό ποσοστό του επιχειρηματικού ιστού της ΕΕ· γι' αυτό, η ΕΟΚΕ επικροτεί κάθε πρωτοβουλία που μπορεί να βελτιώσει τη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και να διευκολύνει και να προωθήσει τις διασυνοριακές επενδύσεις και συναλλαγές. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜμΕ) είναι εκείνες που συμβάλλουν περισσότερο στην οικονομική ανάπτυξη, στη δημιουργία απασχόλησης και στην καινοτομία. Είναι επίσης οι πιο ευάλωτες κατά τις μεταβολές και τις εξελίξεις.

1.2 Οι απλοποιήσεις που προτείνονται στην παρούσα αναθεώρηση συνάδουν, συνεπώς, με τον στόχο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με την αρχή της απλοποίησης που προβάλλεται στην ανακοίνωση «Πράξη για την Ενιαία Αγορά» και με την αναγνώριση του κεντρικού ρόλου των ΜμΕ στην οικονομική ανάπτυξη, όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις - Μια "Small Business Act" για την Ευρώπη».

1.3 Η πλήρης εναρμόνιση σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) των κριτηρίων μεγέθους των επιχειρήσεων για την εφαρμογή του αντίστοιχου ρυθμιστικού πλαισίου είναι μια ευπρόσδεκτη πρωτοβουλία, η οποία, κατά την άποψη της ΕΟΚΕ, θα πρέπει να επεκταθεί και στις επονομαζόμενες «πολύ μικρές επιχειρήσεις». Πρέπει, δηλαδή, να προαχθεί απλώς ένα νομοθετικό πλαίσιο που να καλύπτει όλον τον επιχειρηματικό κόσμο. Προωθώντας την ισότιμη αντιμετώπιση σε όλη την ΕΕ, η γενική αυτή εναρμόνιση αναμένεται ότι θα συμβάλει στην τόνωση του ανταγωνισμού.

1.4 Πρέπει να υπογραμμιστεί επίσης το γεγονός ότι δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να απαιτούν από τις μικρές επιχειρήσεις να υποβάλλουν πρόσθετες πληροφορίες, πέραν εκείνων που προβλέπεται στη νέα οδηγία. Μόνο έτσι θα μπορέσει να επιτευχθεί πλήρως ο

στόχος της απλοποίησης που επιδιώκεται με την παρούσα αναθεώρηση και η εφαρμογή του προς όφελος όλων των ενδιαφερόμενων μερών, με ταυτόχρονη διασφάλιση των συμφερόντων των χρηστών των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, είτε αυτοί είναι επενδυτές είτε πιστωτές, το Κράτος ή το ευρύτερο κοινό.

1.5 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι, εφόσον διασφαλίζονται τα προαναφερθέντα συμφέροντα, οι προτεινόμενες απλοποιήσεις και εναρμονίσεις πρέπει να εφαρμοστούν και όσον αφορά τη φορολόγηση —να απαγορεύεται δηλαδή στα κράτη μέλη να ζητούν πρόσθετες πληροφορίες που θα χρησιμεύσουν για την είσπραξη φόρων. Οι τράπεζες θα πρέπει να ενημερωθούν επίσης για τις αλλαγές και για τη δυνατότητα προσαρμογής των μεθόδων ανάλυσής τους στους νέους κανόνες για τις οικονομικές καταστάσεις, ώστε να μην χρειάζεται να παρασχεθούν πρόσθετες πληροφορίες.

1.6 Από την απλοποίηση των οικονομικών καταστάσεων και μόνο δεν μπορούμε να αναμένουμε ενθάρρυνση της σύστασης νέων επιχειρήσεων και βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μόνο εάν υιοθετηθούν ταυτόχρονα και άλλα μέτρα για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης. Επικροτείται, ωστόσο, και αυτή και κάθε άλλη πρωτοβουλία που συμβάλλει στη μείωση του διοικητικού κόστους και του κόστους ευκαιρίας, όπως και κάθε άλλο μέτρο μείωσης των διοικητικών βαρών (υποχρεώσεις δήλωσης, εξασφάλιση άδειας ή παραχώρησης κλπ.).

1.7 Όσον αφορά τη μείωση του ανθρώπινου και του οικονομικού κόστους, αναμφίβολα οι προτεινόμενες απλοποιήσεις θα ελευθερώσουν πόρους, τους οποίους οι επιχειρήσεις θα μπορούν να αφιερώσουν σε άλλους τομείς των δραστηριοτήτων τους.

1.8 Η σημασία της απαλλαγής των μικρών επιχειρήσεων, είτε πρόκειται για ανώνυμες εταιρείες είτε όχι, από τους υποχρεωτικούς

νόμιμους ελέγχους υπογραμμίζεται και επικροτείται. Η ΕΟΚΕ φρονεί ωστόσο πως η διαδικασία πρέπει να παραμείνει υποχρεωτική για τις επιχειρήσεις με περισσότερους από 25 εργαζομένους. Η διαδικασία αυτή αποτελεί, πράγματι, πολύ επαχθή υποχρέωση για ορισμένες μικρές επιχειρήσεις και πρέπει να εξασφαλιστεί η απαλλαγή των μικρών μη εισηγμένων εταιρειών, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής τους. Η εφαρμογή της θα πρέπει να είναι προαιρετική και να αποφεύσσεται από τους εταίρους ή τους μετόχους.

1.9 Από την άλλη πλευρά, αν οι λογιστικές διαδικασίες πραγματοποιούνται ηλεκτρονικά και οι οικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται με ειδικό λογισμικό που διατίθεται στην αγορά, η απλοποίηση ενδέχεται να επιφέρει αρχικά αύξηση του κόστους, λόγω της ανάγκης επικαιροποίησης αυτού του λογισμικού, το κόστος της οποίας δεν είναι αμελητέο.

1.10 Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ο αντίκτυπος που θα έχει, στο επίπεδο του κόστους, η προσαρμογή του τρόπου συλλογής των πληροφοριών, τόσο για τις στατιστικές υπηρεσίες όσο και για τις φορολογικές αρχές.

1.11 Οι περισσότερες μικρές επιχειρήσεις εξακολουθούν να βλέπουν τις οικονομικές καταστάσεις σαν μια απλή υποχρέωση που επιβάλλει ο Νόμος προς εξυπηρέτηση των φορολογικών αρχών. Αν και το μικρό μέγεθος της επιχείρησης, που δυσχεραίνει την πρόσληψη εσωτερικών λογιστών, μπορεί να συμβάλει σε μεγάλο βαθμό σε αυτήν την αντίληψη, η κυριότερη αιτία παραμένει η ανεπαρκής κατάρτιση των διευθυντών και των διαχειριστών πολλών ΜμΕ. Επομένως, συνιστούμε και υποστηρίζουμε τη συνέχιση και την ενίσχυση των πρωτοβουλιών κατάρτισης και ευαισθητοποίησης των επιχειρηματιών, ώστε να μπορούν να ερμηνεύουν τα διαθέσιμα στοιχεία και να αποφεύγουν έτσι ενδεχομένως σφάλματα που απορρέουν από μια εμπειρική και αυτοσχέδια προσέγγιση της διαχείρισης. Παράλληλα, πρέπει να αναγνωριστεί η σημασία της επικαιροποίησης της κατάρτισης του τεχνικού προσωπικού των λογιστικών γραφείων, όπου συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος της προετοιμασίας των οικονομικών καταστάσεων για τις μικρές επιχειρήσεις. Η κατάρτιση αυτού του τεχνικού προσωπικού στις εξελίξεις της νομοθεσίας πρέπει επίσης να ενθαρρυνθεί και να υποστηριχθεί.

1.12 Όσον αφορά την υποχρέωση δημοσιοποίησης των πληρωμών που καταβάλλονται στις κυβερνήσεις σε σχέση με δραστηριότητες της εξορυκτικής βιομηχανίας και της υλοτομίας, η ΕΟΚΕ επικροτεί τη θέσπιση αυτού του μέτρου, αλλά ζητεί την επέκτασή του και σε άλλους σημαντικούς κλάδους. Για λόγους διαφάνειας, η υποχρέωση αυτή θα πρέπει να καλύπτει κάθε παραχώρηση δημόσιων συμφερόντων σε ιδιωτικούς φορείς και, ιδιαίτερα, τις συναλλαγές που σχετίζονται με τα δίκτυα μεταφορών, ύδατος, ενέργειας και επικοινωνιών, καθώς και με τα τυχερά παιχνίδια —πεδία στα οποία ενέχονται σημαντικά ποσά και τα οποία (πλην των τυχερών παιχνιδιών) αποτελούν τις πλέον στοιχειώδεις δημόσιες υπηρεσίες.

1.13 Ορισμένες διατάξεις της υπό εξέταση οδηγίας αντιβαίνουν σε όσα προβλέπονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), ιδίως όσον αφορά τη λογιστική απεικόνιση του μη καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και τις περιόδους απόσβεσης της φήμης και πελατείας. Η ΕΟΚΕ επικροτεί το γεγονός ότι η πρόταση οδηγίας δεν προβλέπει την υποχρεωτική υιοθέτηση των προτύπων ΔΠΧΠ από τις ΜμΕ, έως ότου αποκομιθούν τα διδάγματα από την (πρόσφατη) εφαρμογή τους σε παγκόσμιο επίπεδο.

1.14 Τελεί ακόμη υπό συζήτηση ένα ειδικό καθεστώς για τις μικρομονάδες, το οποίο θα ρυθμίζει χωριστά αυτή τη μορφή επιχειρήσεων. Είναι σημαντικό να υπάρχει συμβατότητα μεταξύ του ρυθμιστικού πλαισίου για τις μικρομονάδες και του εξεταζόμενου, προκειμένου να αποφευχθεί η διασπορά των πληροφοριών σε πολλά έγγραφα.

2. Πλαίσιο της πρότασης

2.1 Η εξεταζόμενη πρόταση οδηγίας προτείνει τη κατάργηση της τέταρτης και της έβδομης «λογιστικής» οδηγίας (οδηγίες 78/660/ΕΟΚ περί των ετησίων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών και της 83/349/ΕΟΚ για τους ενοποιημένους λογαριασμούς) και την αντικατάστασή τους από μία μόνο οδηγία σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τις συναφείς εκδόσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών.

2.2 Η αναθεώρηση αυτή αποτελεί τμήμα ενός ευρύτερου συνόλου πρωτοβουλιών της Επιτροπής για την απλοποίηση των διαδικασιών που ισχύουν για τις ΜμΕ, προκειμένου να μειωθούν οι διοικητικές επιβαρύνσεις για αυτή τη μορφή επιχειρήσεων και να συμπληρωθεί η πρόταση οδηγίας του 2009 σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις των μικρομονάδων. Η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων θεωρείται μία από τις πλέον επαχθείς νομικές υποχρεώσεις των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρότερων.

2.3 Η αναθεώρηση των λογιστικών οδηγιών μνημονεύεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η Πράξη για την Ενιαία αγορά - Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης - “Μαζί για μια νέα ανάπτυξη”» ως μία από τις δράσεις που θα συμβάλουν στην τόνωση της ανάπτυξης. Στην ίδια ανακοίνωση υπογραμμίζεται η ανάγκη μείωσης των κανονιστικών περιορισμών για τις ΜμΕ, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

2.4 Οι στόχοι της αναθεώρησης είναι: η μείωση και η απλοποίηση του διοικητικού φόρτου που συνεπάγεται η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων, ιδίως για τις μικρές επιχειρήσεις· η αύξηση της σαφήνειας και της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων, στοιχεία ιδιαίτερα σημαντικών για τις επιχειρήσεις με διασυννοητικές δραστηριότητες· η προστασία των χρηστών των χρηματοοικονομικών πληροφοριών· και η μεγαλύτερη διαφάνεια των πληρωμών που καταβάλλουν στις κυβερνήσεις οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εξορυκτική βιομηχανία και στην υλοτόμηση πρωτογενών δασών.

2.5 Πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ των οποίων με τους υπευθύνους για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, των χρηστών, των οργανισμών τυποποίησης και των δημόσιων αρχών. Πραγματοποιήθηκε επίσης εκτίμηση αντικτύπου, η οποία κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

2.5.1 Όσον αφορά την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων, η οποία θεωρείται πολύ επαχθής υποχρέωση των επιχειρήσεων με σημαντικές επιπτώσεις ιδίως στις μικρότερες, τροποποιούνται οι απαιτήσεις των οδηγιών και δημιουργείται ειδικό «μίνι καθεστώς» για τις μικρές επιχειρήσεις, με μείωση των απαιτήσεων παροχής πληροφοριών στο προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων, χαλάρωση των υποχρεωτικών ελέγχων και απαλλαγή των μικρών ομίλων από την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

2.5.2 Εναρμονίζονται τα κατώτατα όρια μεγέθους των επιχειρήσεων, ώστε να εξασφαλίζεται όμοια αντιμετώπιση των επιχειρήσεων του ίδιου μεγέθους σε όλη την Ευρώπη.

2.5.3 Περιορίζεται το εύρος των επιλογών που έχουν στη διάθεσή τους τα κράτη μέλη για την απαίτηση υποβολής πρόσθετων πληροφοριών, προκειμένου να εναρμονιστούν οι πρακτικές στην ΕΕ και να αυξηθεί η συγκρισιμότητα των οικονομικών καταστάσεων.

2.5.4 Κατόπιν της δημόσιας υποστήριξης της Πρωτοβουλίας για τη Διαφάνεια της Εξορυκτικής Βιομηχανίας (EITI) από την Επιτροπή και της δέσμευσης που αναλήφθηκε στην καταληκτική δήλωση της συνόδου κορυφής της G8 Deauville, όπου οι κυβερνήσεις της G8 δεσμεύτηκαν «να θεσπίσουν νόμους διαφάνειας και κανονισμούς, καθίσταται πλέον υποχρεωτική η δημοσιοποίηση των πληρωμών που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις της εξορυκτικής βιομηχανίας προς κυβερνήσεις, σε επίπεδο τόσο εταιρείας όσο και ομίλου.

2.6 Για να προστατευθούν τα ενδιαφερόμενα μέρη από την ενδεχόμενη μείωση της ποσότητας των διαθέσιμων πληροφοριών, καθίσταται υποχρεωτική η δημοσιοποίηση πληροφοριών, αφενός, για τις εγγυήσεις και τις αναλήψεις υποχρεώσεων και, αφετέρου, για τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη. Η υποχρέωση αυτή προβλεπόταν ήδη σε ορισμένες χώρες.

2.7 Αναμένεται ότι η απλοποίηση των λογιστικών κανόνων για τις ΜμΕ θα συμβάλει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και θα ενθαρρύνει τη σύσταση νέων επιχειρήσεων, με τον συνακόλουθο θετικό αντίκτυπο στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Παράλληλα, καθώς η εξοικονόμηση πόρων από την απλοποίηση θα προέλθει από τη μείωση των αμοιβών που καταβάλλονται σε εξωτερικούς λογιστές ή λογιστικά γραφεία, πρέπει να αναμένουμε ελαφρό αρνητικό αντίκτυπο στην απασχόληση, αλλά, σύμφωνα με την Επιτροπή, το μέτρο θα έχει μηδενικό αντίκτυπο στα συνολικά επίπεδα απασχόλησης.

2.8 Η απλοποίηση των λογιστικών βιβλίων για τις μικρότερες επιχειρήσεις δεν αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα την αποθάρρυνση της ανάπτυξης. Η αύξηση του κόστους που θα επέφερε η διεύρυνση μιας επιχείρησης δεν θεωρείται καθοριστικός παράγοντας για την απόφασή της να επεκταθεί.

3. Κυριότερα μέτρα

3.1 Για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος που σχετίζεται με την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, θεσπίζεται ειδικό καθεστώς για τις μικρές επιχειρήσεις, το οποίο περιορίζει τον όγκο των πληροφοριών που πρέπει να δημοσιοποιούνται μέσω του προσαρτήματος. Τα στοιχεία που πρέπει να αναφέρονται υποχρεωτικά είναι πλέον μόνο: οι λογιστικές μέθοδοι· οι εγγυήσεις, αναλήψεις υποχρεώσεων, προβλέψεις και διακανονισμοί που δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό· τα μεταγενέστερα του ισολογισμού γεγονότα που δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό· τα μακροπρόθεσμα και τα εγγυημένα χρέη· και οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη. Αν και σε ορισμένα κράτη μέλη η αναφορά των μεταγενέστερων του ισολογισμού γεγονότων που δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό και των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη είναι υποχρεωτική, τα περισσότερα κράτη μέλη προβλέπουν την εξαίρεσή τους από την υποχρέωση δημοσιοποίησης των σχετικών στοιχείων, η οποία μπορεί να συνεπάγεται νέες υποχρεώσεις για τις μικρές εταιρείες. Ωστόσο, η συμπερίληψη αυτής της υποχρέωσης θεωρείται απαραίτητη για να αντισταθμιστεί η μείωση των διαθέσιμων πληροφοριών και να προστατευθούν οι χρήστες των πληροφοριών.

3.2 Εναρμονίζονται τα κατώτατα όρια για τον καθορισμό του μεγέθους των επιχειρήσεων, οι οποίες διακρίνονται σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες (με βάση τον συνολικό ισολογισμό, τον κύκλο εργασιών και τον αριθμό των εργαζομένων τους) και εξασφαλίζεται έτσι η ομοιόμορφη κατηγοριοποίησή τους σε όλη την ΕΕ. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι επιχειρήσεις του ίδιου μεγέθους στα διάφορα κράτη μέλη θα αντιμετωπίζονται ισότιμα και η μείωση του διοικητικού φόρτου, που είναι ο στόχος της πρότασης, θα ωφελήσει ισότιμα τις επιχειρήσεις του ίδιου μεγέθους από όλα τα κράτη μέλη.

3.3 Ο νόμιμος έλεγχος παύει να είναι υποχρεωτικός για τις μικρές επιχειρήσεις. Ωστόσο, δεδομένου του μεγέθους των εν λόγω επιχειρήσεων, δεν μοιάζει να υπάρχει γενικότερος κίνδυνος για την απαιτούμενη διαφάνεια στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων. Η ανεξάρτητη πιστοποίηση των λογαριασμών, ακόμη και των απλοποιημένων λογαριασμών, και η ανάγκη για διαφάνεια στην παρουσίασή τους και στις πληροφορίες που παρέχονται στα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένου του κοινωνικού διαλόγου, εξακολουθούν να είναι σημαντικές για τις μικρές επιχειρήσεις.

3.4 Οι μικροί όμιλοι (των οποίων οι μητρικές και οι θυγατρικές επιχειρήσεις, ενοποιημένες, δεν υπερβαίνουν τα όρια δύο εκ των τριών κριτηρίων) απαλλάσσονται από την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

3.5 Καθίστανται υποχρεωτικές οι γενικές αρχές της «σημαντικότητας» και της «προτεραιότητας της ουσίας έναντι του τύπου». Σε συνδυασμό με τον περιορισμό του εύρους των επιλογών που έχουν στη διάθεσή τους τα κράτη μέλη για την απαίτηση υποβολής πρόσθετων πληροφοριών, οι αρχές αυτές θα συμβάλουν στην εναρμόνιση των πρακτικών στην ΕΕ και στην αύξηση της συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων.

3.6 Προβλέπεται μια νέα διαδικασία δημοσίευσης των πληρωμών που καταβάλλουν προς κυβερνήσεις οι μεγάλες επιχειρήσεις και οι οντότητες δημοσίου συμφέροντος που δραστηριοποιούνται στην εξορυκτική βιομηχανία ή στην υλοτόμηση πρωτογενών δασών.

4. Παρατηρήσεις

4.1 Ο αντίκτυπος της τρέχουσας επιβάρυνσης της κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων είναι σημαντικός. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει, επομένως, τον στόχο της Επιτροπής περί απλοποίησης, κατ' εφαρμογή της αρχής «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις» («Think Small First»). Οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις είναι ακριβώς εκείνες που πλήττονται περισσότερο από τη διοικητική επιβάρυνση και το κόστος ευκαιρίας της κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων· γι' αυτό, ο αντίκτυπος των προτεινόμενων απλοποιήσεων θα γίνει αισθητός από τη μεγάλη πλειοψηφία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

4.2 Σχεδόν 20 χρόνια μετά τη δημιουργία της ενιαίας αγοράς, η Επιτροπή δείχνει σήμερα τη βούληση να απλοποιήσει τις διαδικασίες που επιβάρυναν όλον αυτόν τον καιρό τις επιχειρήσεις. Η σημασία των προσπαθειών απλοποίησης είναι αδιαμφισβήτητη και πρέπει να επικροτηθούν και να υποστηριχθούν οι στόχοι στους οποίους βασίζονται. Πρέπει, ωστόσο, να υπάρξει μέριμνα ώστε αυτή η τάση προς την απλοποίηση να μην αποδειχθεί υπερβολική και να μην κινδυνεύσει η εμπιστοσύνη και η ενημέρωση των ενδιαφερόμενων μερών, όπως φαίνεται ότι συμβαίνει με την εξεταζόμενη πρόταση. Η απλοποίηση δεν μπορεί να συνεπάγεται ανάγκη αύξησης των πληροφοριών που περιέχοντα στις οικονομικές καταστάσεις

με πρόσθετα στοιχεία, για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες πληροφόρησης των φορολογικών αρχών και οι απαιτήσεις των τραπεζών. Αν ισχυε κάτι τέτοιο, το αποτέλεσμα θα είναι επιβλαβές και αντίθετο προς τον δεδηλωμένο στόχο, αφού θα αύξανε ακόμη περισσότερο το κόστος για τις επιχειρήσεις, οι οποίες θα ήταν υποχρεωμένες να τηρούν τρεις διαφορετικούς τύπους πληροφοριών για τους διάφορους σκοπούς: νομικούς, φορολογικούς και χρηματοδοτικούς.

4.3 Όπως κάθε αλλαγή, έτσι και οι υπό εξέταση προτάσεις θα χρειαστούν προσαρμογές, οι οποίες, ενώ αρχικά μπορεί να μην συγκεντρώνουν συναίνεση ή ακόμη και να μην έχουν σημαντικό αντίκτυπο από οικονομική άποψη, ασφαλώς θα καταλήξουν σε μείωση του κόστους και σε ενοποίηση των κριτηρίων και των τύπων των αιτούμενων πληροφοριών ανά την ΕΕ. Η αρχή θα μπορούσε να έχει ακόμη και αρνητικό αντίκτυπο όσον αφορά το κόστος ουσιαστικών στοιχείων όπως η επικαιροποίηση του λογισμικού, η κατάρτιση των χρηστών και η προσαρμογή του τρόπου συλλογής των φορολογικών και των στατιστικών δεδομένων. Οι προσπάθειες αυτές, βέβαια, θα αντισταθμιστούν γρήγορα από τα οφέλη των αλλαγών. Η προσπάθεια απλοποίησης πρέπει λοιπόν να υποστηριχθεί και σ' αυτό μπορεί να συμβάλει σημαντικά η συνοδεία αυτών των μέτρων από άλλα, που προωθούν την κατάρτιση και την ευαισθητοποίηση των επιχειρηματιών, των λογιστών και των χρηστών των πληροφοριών που παρέχονται στις οικονομικές καταστάσεις.

4.4 Ιδιαίτερα σημαντική για την παρούσα πρόταση τροποποίησης είναι η καθιέρωση της απαλλαγής των μικρών επιχειρήσεων, είτε πρόκειται για ανώνυμες εταιρείες είτε όχι, από τη νόμιμη πιστοποίηση των οικονομικών τους καταστάσεων. Η ΕΟΚΕ δεν υποστηρίζει αυτή την εξαίρεση για επιχειρήσεις με πάνω από 25 εργαζόμενους, διότι η πιστοποίηση από ανεξάρτητο φορέα παρέχει πολύτιμη βοήθεια και εγγύηση στις ΜμΕ. Ο νόμιμος έλεγχος συνιστά κοινωνική λειτουργία, αποδεικνύοντας την εγκυρότητα των οικονομικών καταστάσεων, η οποία είναι στοιχείο εκ των ων ουκ άνευ για μια κοινωνία που εξαρτάται εν πολλοίς από τις επιδόσεις των επιχειρήσεων εντός της οικονομίας της αγοράς. Το μέτρο αυτό έχει πολύ σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο στη ζωή των μικρών, μη εισηγμένων επιχειρήσεων, οι οποίες υποβάλλονται σε αυτή τη διαδικασία απλώς και μόνο εξαιτίας της νομικής μορφής τους και όχι λόγω του μεγέθους τους. Δεν έχει νόημα για μια μικρή επιχείρηση, που δεν είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο και επομένως δεν υποχρεούται να τηρεί τις — ουσιώδεις σε τέτοιες περιπτώσεις — απαιτήσεις δημοσιοποίησης και διαφάνειας, να υποβάλλεται σε μία επαχθή διαδικασία, απλώς και μόνο επειδή επέλεξε να συσταθεί με μία νομική μορφή για την οποία προβλέπεται νομικά αυτή η υποχρέωση. Η πιστοποίηση των οικονομικών καταστάσεων θα πρέπει να γίνεται για την εξυπηρέτηση των αποδεκτών τους και όχι τυφλά, επειδή προβλέπεται ως νομική υποχρέωση για τη νομική μορφή της επιχείρησης. Η απόφαση για τον νόμιμο έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των μικρών επιχειρήσεων θα πρέπει να λαμβάνεται από τους μετόχους, τους διαχειριστές και τους διευθυντές τους· δεν πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να επιβάλλουν τέτοια υποχρέωση και, για αυτό, δεν θα πρέπει να απαιτείται αλλαγή της εθνικής νομοθεσίας για το νομικό πλαίσιο των διάφορων μορφών εταιρειών.

Στις επιχειρήσεις με πάνω από 25 εργαζόμενους μπορεί να ζητείται ο οικονομικός έλεγχός τους.

4.5 Όπως είχε δηλώσει και στη γνωμοδότησή της σχετικά με την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί των ετήσιων λογαριασμών εταιρειών ορισμένων μορφών όσον αφορά τις μικρομονάδες», η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση απλοποίησης, επειδή ενισχύει την επιχειρηματικότητα και τον ανταγωνισμό και συμβάλλει έτσι στην ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς. Επικροτεί επίσης τις προσπάθειες ενοποίησης μέσω της επιβολής της απλοποίησης σε όλα τα κράτη μέλη, όπως και στο προαναφερόμενο έγγραφο.

4.6 Μία άλλη καινοτομία που αξίζει να υπογραμμιστεί, και που θα έχει οπωσδήποτε μεγάλη σημασία για την προώθηση της ενιαίας αγοράς, είναι ο προσδιορισμός των κριτηρίων μεγέθους των επιχειρήσεων και η εφαρμογή τους σε όλα τα κράτη μέλη. Μόνον έτσι θα μπορεί να διασφαλιστεί η ισότιμη αντιμετώπιση των επιχειρήσεων του αυτού μεγέθους σε όλη την ΕΕ. Ωστόσο, οι κατηγορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 3 της οδηγίας δεν περιλαμβάνουν τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, πράγμα που δεν συνάδει με τους ορισμούς που χρησιμοποιούνται σε ορισμένους τομείς όπως οι κρατικές ενισχύσεις, η χρηματοδότηση μέσω των διαρθρωτικών ταμείων και τα κοινοτικά προγράμματα. Ομολογουμένως, αυτή η κατηγορία επιχειρήσεων, καθώς θεωρείται πηγή επιχειρηματικού δυναμισμού και δημιουργίας απασχόλησης, περιλαμβάνεται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ. Πρέπει, συνεπώς, να περιληφθεί και στην προτεινόμενη οδηγία ορισμός των πολύ μικρών επιχειρήσεων, ώστε να καλύπτονται από ένα και το αυτό έγγραφο όλες οι κατηγορίες επιχειρήσεων που απαντούν συνήθως στην ΕΕ.

4.7 Η πρόταση οδηγίας του 2009 για τις μικρομονάδες βρίσκεται ακόμη στη φάση της διαπραγμάτευσης. Δεν έχει νόημα να υπάρχουν δύο έγγραφα που καλύπτουν τα ίδια θέματα. Αυτή η διασπορά των πληροφοριών αυξάνει το κόστος και τη σύγχυση των χρηστών· γι' αυτό, πρέπει —και στη συγκεκριμένη περίπτωση μπορεί— να αποφευχθεί. Είναι σημαντικό να ευθυγραμμιστεί το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις μικρομονάδες με την παρούσα πρόταση οδηγίας και να ενσωματωθεί τελικά σε αυτή, ώστε να αποφευχθεί η διασπορά και η ανάγκη διαβούλευσης με τις επιχειρήσεις και με το τεχνικό προσωπικό για περισσότερα έγγραφα.

4.8 Όσον αφορά το θέμα της δημοσιοποίησης των πληρωμών που καταβάλλονται στις κυβερνήσεις, ενδέχεται να υπάρξουν αντιρρήσεις στην εφαρμογή αυτού του μέτρου και σε άλλους τομείς δραστηριοτήτων δημοσίου συμφέροντος που περιλαμβάνουν παραχωρήσεις εκ μέρους του Δημοσίου, πέραν της εξορυκτικής βιομηχανίας και της υλοτομίας. Η ΕΟΚΕ πιστεύει, ωστόσο, ότι πρέπει να συνεχιστεί αυτή η φιλοδοξία και να δημοσιοποιούνται οι σχέσεις μεταξύ των επιχειρήσεων και του δημόσιου τομέα για συναλλαγές που αφορούν τα δίκτυα μεταφορών, ύδατος, ενέργειας και επικοινωνιών, καθώς και τα τυχερά παιχνίδια. Το μέτρο αυτό είναι καινοτόμο, αλλά μπορεί και πρέπει να διευρυνθεί περαιτέρω.

4.9 Ορισμένες διατάξεις φαίνονται να αντιβαίνουν σε όσα προβλέπονται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ), τη στιγμή που οι περισσότερες χώρες της ΕΕ έχουν ήδη υιοθετήσει αυτά τα πρότυπα, αν και δεν υπάρχει γενική πανευρωπαϊκή υποχρέωση υιοθέτησης αυτών των κανόνων σε σχέση με τις ΜμΕ. Τα ΔΠΧΠ είναι ήδη υποχρεωτικά για την κατάρτιση των

οικονομικών καταστάσεων των εισηγμένων εταιρειών και υπάρχει τάση ενοποίησης των λογιστικών μεθόδων βάσει αυτών των προτύπων, οπότε και η προτεινόμενη οδηγία θα πρέπει να σεβαστεί αυτήν την τάση. Επισημαίνεται ότι οι διαφορές αφορούν δύο θέματα: τη λογιστική απεικόνιση του μη καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και την απόσβεση της φήμης και πελατείας εντός μέγιστης περιόδου

πέντε ετών. Αφού αντληθούν όλα τα διδάγματα από την εφαρμογή σε διεθνές επίπεδο των πρόσφατων ΔΠΧΠ για τις ΜμΕ και όταν η διόρθωση αυτών των δύο ανακολουθιών δεν θα είναι ασύμβατη με την απλοποίηση των διαδικασιών, θα είναι σημαντικό να ευθυγραμμιστούν οι κανόνες που εφαρμόζονται στην ΕΕ με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα.

Βρυξέλλες, 29 Μαρτίου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON
